

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Διατροφή»

Συγγραφή: ΖΑΛΟΥΜΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΚΟΜΠΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Διατροφή

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνος Κόμπος

Δημιουργία σεναρίου

Χρυσούλα Ζαλούμη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική γλώσσα

Τάξη

ΣΤ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Από 8-1-2013 έως 17-1-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

4η θεματική ενότητα ΣΤ΄ Δημοτικού «Διατροφή»

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 14 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: Αίθουσα Διδασκαλίας, αίθουσα Η/Υ του σχολείου

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο εφαρμόζεται μέσα στην τάξη που διαθέτει βιντεοπροβολέα οροφής, ηλεκτρονικό υπολογιστή με ενσύρματη δικτύωση και διαδραστικό πίνακα. Οι δραστηριότητες των μαθητών πραγματοποιούνται άλλοτε στην αίθουσα διδασκαλίας και άλλοτε στην αίθουσα Η/Υ όπου υπάρχει βιντεοπροβολέας και 12 υπολογιστές με ενσύρματη δικτύωση.

Η τάξη λειτουργεί σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων σε όλα τα μαθήματα και στο καθημερινό ωρολόγιο πρόγραμμα. Τα παιδιά κάθονται ανά δύο σε κάθε υπολογιστή όταν εργάζονται στην αίθουσα των ηλεκτρονικών υπολογιστών και όλα τα παιδιά δουλεύουν με εναλλαγές θέσεων στους υπολογιστές. Έτσι, ενώ οι μαθητές συνεργάζονται, ερευνούν, ανακαλύπτουν και δημιουργούν, ο δάσκαλος επιβλέπει την εργασία των ομάδων και παρεμβαίνει διακριτικά όπου χρειάζεται. Ο ρόλος του είναι καθοδηγητικός, συμβουλευτικός, υποστηρικτικός.

Εφαρμογή στην τάξη

Το παρόν σενάριο εφαρμόζεται για 14 ώρες στην Στ΄ Τάξη του 1^{ου} 12/Θ Πρότυπου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης (ενταγμένο στο ΑΠΘ) από 8-1-2013 μέχρι 17-1-2013 από τον Διευθυντή του σχολείου κ. Κόμπο Κωνσταντίνο (ΠΕ 70) και δεν αξιοποιεί στοιχεία από άλλα σενάρια.

Το σενάριο στηρίζεται

Κόμπος Κωνσταντίνος, Διατροφή, Νεοελληνική γλώσσα, Ιανουάριος 2013.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο με τη χρήση των ΤΠΕ προβληματίζει τους μαθητές σχετικά με τη διατροφή τους, καθώς επίσης τους βοηθά να αναπτύξουν θετικές στάσεις απέναντι σε μια υγιεινή διατροφή, να εξετάσουν το κατά πόσο η διαφήμιση επηρεάζει τις διατροφικές τους συνήθειες, να γνωρίσουν πώς τρέφονταν οι πρόγονοί τους, όπως επίσης και τις διατροφικές συνήθειες άλλων χωρών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι ανθυγιεινές διατροφικές συνήθειες των παιδιών στη σύγχρονη κοινωνία, ο ρόλος της διαφήμισης, είτε της τηλεοπτικής, είτε της έντυπης ή ηλεκτρονικής, όπως και το πόσο αυτή μπορεί να επηρεάσει τους ανυποψίαστους καταναλωτές και κυρίως τους μαθητές μας, αποτελούν την αφορμή για την εφαρμογή του σεναρίου. Οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών καλλιεργούν το γραπτό και προφορικό λόγο των μαθητών, τους εξοικειώνουν με νέους γραμματισμούς, τη χρήση του Η/Υ ως εργαλείο δουλειάς και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, παρέχοντας συγχρόνως γνώσεις για τη γλώσσα και τον κόσμο γενικότερα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιχειρείται οι μαθητές:

- να γνωρίζουν την αξία της υγιεινής διατροφής·
- να αποκτούν υγιεινές διατροφικές συνήθειες·
- να γνωρίζουν τις διατροφικές συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων, των Βυζαντινών, των Ελλήνων στα χρόνια της Τουρκοκρατίας·
- να μαθαίνουν για την διατροφή των Νεοελλήνων και ερευνούν τους παράγοντες που την διαμόρφωσαν·
- να εξετάζουν αν η διαφήμιση (έντυπη, τηλεοπτική, ηλεκτρονική) επηρεάζει τις δικές τους διατροφικές προτιμήσεις·
- να γνωρίζουν τις διατροφικές συνήθειες άλλων χωρών καθώς και χαρακτηριστικές συνταγές τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιχειρείται οι μαθητές να:

- εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους·
- καλλιεργούν την κριτική και αφαιρετική τους σκέψη μελετώντας κείμενα από τα οποία θα χρησιμοποιήσουν τα ουσιώδη για να γράψουν ύστερα τα δικά τους·
- καλλιεργούν τον γραπτό και τον προφορικό τους λόγο·

- μαθαίνουν να γράφουν περίληψη·
- χρησιμοποιούν σωστά τις εγκλίσεις υποτακτική και προστακτική τόσο στον γραπτό όσο και στον προφορικό λόγο·
- μαθαίνουν να χειρίζονται σωστά τους βαθμούς των επιθέτων·
- χρησιμοποιούν σωστά τα σημεία στίξης·
- εξοικειώνονται με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων·
- γράφουν σύντομες συνθηματικές φράσεις·
- μαθαίνουν να ξεχωρίζουν, να κρίνουν και να ελέγχουν τα διαφημιστικά μηνύματα, ώστε να μην αφήνουν να τους επηρεάσουν·
γνωρίζουν πώς γίνεται μια επιτυχημένη διαφημιστική αφίσα.

Γραμματισμοί

Επιχειρείται οι μαθητές να:

- ασκούνται στην αναζήτηση μέσω ηλεκτρονικής μηχανής αναζήτησης·
- μαθαίνουν να αναζητούν με ασφάλεια και να αποθηκεύουν εικόνες από το διαδίκτυο·
- αντλούν πληροφορίες από μια διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια·
- εξοικειώνονται με την πληκτρολόγηση και τη διαμόρφωση κειμένου·
- μαθαίνουν να εισάγουν εικόνα σε κείμενο και να την μορφοποιούν·
- μαθαίνουν να επεξεργάζονται εικόνες·
- φτιάχνουν ένα πολυτροπικό ψηφιακό κείμενο·
- φτιάχνουν μια παρουσίαση με εικόνα και κείμενο·
- εισάγουν ήχο σε παρουσίαση·
- προβάλλουν μια παρουσίαση·
- γνωρίζουν διαδικτυακούς χάρτες·
- γνωρίζουν το λογισμικό Google Earth.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Λαμβάνοντας αφορμή τόσο από τον τίτλο της ενότητας, όσο και από το πάθημα της *λαίμαργης φάλαυνας* (ποίημα του Ευγένιου Τριβιζά με το οποίο αρχίζει η ενότητα) ξεκινούμε με τους μαθητές μια συζήτηση για τη σημασία της λέξης *διατροφή* και τον ρόλο που αυτή παίζει στη ζωή μας, προσπαθώντας να κινήσουμε το ενδιαφέρον τους, ώστε να ασχοληθούν και να ερευνήσουν περαιτέρω το θέμα μας.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο είναι πλήρως συμβατό με το ΑΠΣ, αφού σαν αφετηρία του έχει την 4η ενότητα του σχολικού εγχειριδίου της *Γλώσσας* της ΣΤ΄ Τάξης, ενώ διέπεται από την ιδέα ότι η χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία με τη δυνατότητα έρευνας που προσφέρει και την εποπτεία ενισχύει τη διαδικασία της μάθησης, κάνοντάς τη πιο ευχάριστη, εποικοδομητική και δημιουργική.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο συγκεκριμένο σενάριο επιδιώκεται να γίνει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής όχι μόνο ένα εργαλείο έρευνας και μελέτης στα χέρια του μαθητή, αλλά και ένα εργαλείο δουλειάς με το οποίο θα μάθει να δημιουργεί και να εκφράζεται. Οι μαθητές θα γνωρίσουν τις δυνατότητες του κειμενογράφου όχι μόνο για να πληκτρολογήσουν κείμενα, αλλά και για να τα μορφοποιήσουν και να φτιάξουν αφίσες. Με το λογισμικό παρουσίασης θα φτιάξουν τις δικές τους παρουσιάσεις, με το Google Earth θα «ταξιδέψουν» στον κόσμο, θα χρησιμοποιήσουν διαδικτυακούς χάρτες, θα αναζητήσουν εικόνες, πληροφορίες, θα δουν βίντεο. Έτσι, μαθαίνουν ευχάριστα,

ερευνούν, ανακαλύπτουν, συνεργάζονται και χαίρονται το αποτέλεσμα της δουλειάς τους.

Κείμενα

http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=273

<http://www.iatronet.gr/video/pagkosmia-epidimia-i-paxysarkia/238/>

http://36dimotiko.blogspot.gr/2012/04/blog-post_1260.html

<http://blogs.sch.gr/1gymilip/2009/02/10/%CE%B7-%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B4%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF/>

[http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/\\$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement)

<http://users.sch.gr/deshourmou/ZOH/diatrofi.htm>

http://www.youtube.com/watch?v=HRycf13P44M&list=UUdJ_eiG8GCO5vAsUOTYzqOw&index=9&feature=plcp

<http://www.youtube.com/watch?v=GridojtCXDE>

<http://www.healthacademy.gr/?p=300>

<http://www.dia-trofis.gr/simperifores/poso-athoa-einai-ta-cartoon-tou-savvatou/>

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Λαμβάνοντας αφορμή στις 8/1/2013 από το ποίημα με το οποίο ξεκινά η 4η ενότητα «Η πολύ λαίμαργη φάλαινα που έφαγε τη θάλασσα» συζητούμε με τα παιδιά για τα αποτελέσματα της λαιμαργίας και γενικότερα για τις κακές διατροφικές συνήθειες. Αφήνουμε τους μαθητές μας να εκφραστούν ελεύθερα και να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Τους ρωτάμε για τις δικές τους διατροφικές συνήθειες, τι τους αρέσει, τι δεν τρώνε ποτέ, τι τρώνε σπάνια. Στη συνέχεια προβάλλεται στον διαδραστικό πίνακα της αίθουσας το παρακάτω βίντεο της εκπαιδευτικής τηλεόρασης:

http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=273

Είναι ένα βίντεο με τίτλο «Ονειρομαγειρέματα» το οποίο με ευχάριστο τρόπο ενημερώνει τα παιδιά για την αξία της υγιεινής διατροφής.

Στη συνέχεια παρακολουθούμε στην οθόνη του διαδραστικού πίνακα της τάξης το παρακάτω βίντεο για την παχυσαρκία:

<http://www.iatronet.gr/video/pagkosmia-epidimia-i-paxysarkia/238/>

Γίνεται σχετική συζήτηση και τα παιδιά διαβάζουν το σχετικό άρθρο για [τη σημασία του πρωινού](#) στην οθόνη του διαδραστικού πίνακα της τάξης. Ακολουθεί συζήτηση σχετική με το θέμα, η οποία επεκτείνεται και στην αξία που έχει το σπιτικό φαγητό γενικότερα. Σύμφωνα με τις προτάσεις που δίνονται, στο παραπάνω άρθρο, για ένα υγιεινό πρωινό, οι ομάδες των παιδιών γράφουν τις δικές τους προτάσεις-συνταγές για ένα υγιεινό πρωινό ή σνακ, κατά το πρότυπο που δίνεται στο βιβλίο της γλώσσας της ΣΤ΄ Τάξης σ. 48, στην αίθουσα των Η/Υ την επόμενη μέρα στις 9/1/2013 για μία διδακτική ώρα. Τοποθετούν και σχετικές εικόνες για να στολίσουν τη συνταγή τους. Οι ομάδες εκτυπώνουν τις προτάσεις τους (1ο φύλλο δραστηριοτήτων κοινό για όλες τις ομάδες).

Την επόμενη διδακτική ώρα με αφορμή το κείμενο του βιβλίου της *Γλώσσας* ΣΤ΄ Τάξης «Γάρος το κέτσαπ των αρχαίων» σ.¹ 51 γίνεται συζήτηση για τις διατροφικές συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων. Τα παιδιά διαπιστώνουν ότι δεν ξέρουν και πολλά γι' αυτό το θέμα και αποφασίζουν να κάνουν μια έρευνα. Συζητούμε και για τη διατροφή των Βυζαντινών από το μάθημα της Ιστορίας που διδάχθηκαν τα παιδιά πέρυσι. Τα παιδιά² αναφέρουν την παρουσίαση που έκαναν στο Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης και πρόβαλλε το TV100 με θέμα «Βυζάντιο-Βυζαντινό Τραπέζι» με το δάσκαλό τους κ. Π. Κούρτη (ΠΕ 70), που εφάρμοσε την εγκεκριμένη καινοτόμο πολιτισμική δράση της Διεύθυνσης ΠΕ Ανατολικής Θεσσαλονίκης για το σχολικό έτος 2011-2012.

Τι γίνεται όμως στην περίοδο της Τουρκοκρατίας; Ποιες δυσκολίες υπάρχουν ποιες είναι οι διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων εκείνης της εποχής; Δεν γνωρίζουν πολλά πράγματα και αποφασίζουν να ερευνήσουν. Στη νεότερη Ελλάδα ποιες διατροφικές συνήθειες υπάρχουν; Εστιάζουμε τη συζήτηση στη χρησιμότητα της μεσογειακής διατροφής για την υγεία καθώς και στις ξενόφερτες ανθυγιεινές συνήθειες των Νεοελλήνων. Αποφασίζουμε να διεξαγάγουμε σχετική έρευνα για να μάθουμε περισσότερα. Υπάρχουν, βέβαια, και οι ιδιαίτερες διατροφικές συνήθειες σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Ποιες είναι αυτές στη Θράκη; Τι ξέρουμε και τι μπορούμε να βρούμε σχετικά με αυτό;

Για να μπορέσουμε να αποκτήσουμε μια πληρέστερη εικόνα σχετικά με όλα τα παραπάνω, καλούμε τις ομάδες να διαλέξουν ένα από τα θέματα που είναι:

1. Διατροφή στην αρχαία Ελλάδα

¹ Στο αρχικό σενάριο αναφέρεται η σ. 58 αλλά το συγκεκριμένο κείμενο είναι στη σ. 51.

² Επειδή τα παιδιά γνωρίζουν πάρα πολλά για τη Βυζαντινή διατροφή δεν εφαρμόζεται από το σενάριο το φύλλο δραστηριοτήτων της 2ης ομάδας, αλλά και ότι αφορά στη διατροφή των Βυζαντινών.

2. Η διατροφή των Ελλήνων από τη Τουρκοκρατία έως σήμερα
3. Η αξία της μεσογειακής διατροφής
4. Ξεχωριστές συνταγές της Θράκης

Στη συνέχεια την επόμενη μέρα 10/1/2013 μεταβαίνουμε στην αίθουσα των Η/Υ και η κάθε ομάδα μεταβαίνει στον κατάλληλο ιστότοπο³ για να πάρει τις σχετικές πληροφορίες.

Συγκεκριμένα, η πρώτη ομάδα στη *Βικιπαίδεια*. Διαβάζει το κείμενο και γράφει με τη χρήση του κειμενογράφου μια περίληψη που περιέχει όλες τις βασικές, σημαντικές και ενδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικά με το θέμα, τις οποίες παρουσιάζει στην τάξη. (Φύλλο δραστηριοτήτων 1ης ομάδας).

Η δεύτερη ομάδα παραπέμπεται στον παρακάτω ιστότοπο για να αντλήσει από εκεί πληροφορίες για το θέμα της. Φτιάχνει και αυτή το δικό της περιληπτικό κείμενο που παρουσιάζει στην τάξη. (Φύλλο δραστηριοτήτων 3ης ομάδας)

<http://blogs.sch.gr/1gymilip/2009/02/10/%CE%B7-%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B4%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF/>

Η τρίτη ομάδα μεταβαίνει στον παρακάτω ιστότοπο και ετοιμάζει το δικό της περιληπτικό κείμενο για την μεσογειακή διατροφή. (Φύλλο δραστηριοτήτων 4ης ομάδας):

---

³ Οι ιστότοποι γράφονται στις οθόνες των Η/Υ από τον εκπαιδευτικό σε κάθε ομάδα και είναι αυτοί που προτείνει η συγγραφέας του σεναρίου.

[http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/\\$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement)

Η τέταρτη ομάδα αναζητά και γράφει για τις διατροφικές συνήθειες στη Θράκη από τη σχετική παραπομπή και γράφει και αυτή το δικό της περιληπτικό κείμενο:

<http://users.sch.gr/deshourmou/ZOH/diatrofi.htm>

Τα κείμενα που δημιουργούνται με αντιγραφή, επικύλιση και επεξεργασία των κειμένων του κάθε ιστοτόπου παρουσιάζονται στην ολομέλεια τις τάξης στις 11/1/2013 και συζητούνται.⁴ Τα παιδιά διαπιστώνουν ότι το λάδι, τα ψάρια, τα όσπρια, το κρασί, τα γαλακτομικά προϊόντα, τα δημητριακά, οι ξηροί καρποί και τα φρούτα είναι η βάση της μεσογειακής διατροφής και αυτά που καταναλώνονται από την αρχαιότητα ως σήμερα.

Στις 14/1/2013 τα παιδιά συζητούν⁵ για το θέμα που προβάλλει η άσκηση 13 στο Τετράδιο Εργασιών στη σ. 41.

Οι διατροφικές συνήθειες για την Κίνα και την Ινδία προβάλλονται στα κάτωθι βίντεο, που προβάλλονται στο διαδραστικό πίνακα της τάξης:

http://www.youtube.com/watch?v=HRycf13P44M&list=UUdJ_eiG8GCO5vAsUOTYzqOw&index=9&feature=plcp

---

⁴ Επειδή η καταγωγή του κ. Κόμπου Κων/νου είναι από τη Θράκη εξηγεί στα παιδιά πολλές απορίες από τις ονομασίες και τις διατροφικές συνήθειες των Θρακιωτών.

⁵ Η συζήτηση αφορά τις διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων στην Αφρική και την Ασία. Πόσο επηρεάζονται από το κλίμα και τον τόπο διαμονής των ανθρώπων.

<http://www.youtube.com/watch?v=GridojtCXDE>

Ρωτάμε τους μαθητές μας αν ξέρουν κι άλλες χώρες με ξεχωριστές διατροφικές προτιμήσεις. Πολλά παιδιά αναφέρουν την Ιταλία με τα ζυμαρικά της και ιδιαίτερα την πίτσα, την Ισπανία με την παέλια και τα αλλαντικά της και τη Γαλλία με τη σαμπάνια και το κόκκινο κρασί.

Στις 15/1/2013 επανερχόμαστε στις ελληνικές διατροφικές συνήθειες και θυμίζουμε στους μαθητές μας τις απαντήσεις που έδωσαν όταν τους ρωτήσαμε, τι τους αρέσει να τρώνε, τι τρώνε σπάνια, τι δεν τρώνε ποτέ και τις συζητούμε. Γιατί ενώ γνωρίζουμε ποιες τροφές είναι υγιεινές και ποιες μας βλάπτουν, εμείς συνεχίζουμε να τις αποζητούμε; Τι είναι αυτό που μας επηρεάζει;

Διαβάζουμε τα παρακάτω άρθρα και συζητούμε πως η διαφήμιση αλλά και τα κινούμενα σχέδια επηρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων:

<http://www.healthacademy.gr/?p=300>

<http://www.dia-trofis.gr/simperifores/poso-athoa-einai-ta-cartoon-tou-savvatou/>

Ακόμη, συζητούμε με τους μαθητές με πιο τρόπο η διαφήμιση επιτυγχάνει την αλλαγή στις συνήθειες διατροφής. Επεξεργαζόμαστε και αναλύουμε τις διαφημίσεις στις σελίδες 53-55 από το βιβλίο της *Γλώσσας*. Οι λέξεις που χρησιμοποιούνται: «Με τέτοιο γάλα όλα είναι δυνατά ή το άνθος των τυριών» παρασύρουν τους ανθρώπους στην κατανάλωση των αντίστοιχων προϊόντων.

4. Μια μεγάλη διαφημιστική εταιρεία κάνει διαγωνισμό διαφήμισης για τα παρακάτω προϊόντα. Για να πάρετε μέρος, δεν έχετε παρά να ετοιμάσετε τη δική σας διαφήμιση.

Μην ξεχάσετε:

- ⇒ να ονομάσετε το προϊόν και τη μάρκα του
- ⇒ να σκεφτείτε μια έξυπνη σύντομη συνθηματική φράση (σλόγκαν)
- ⇒ να γράψετε ένα μικρό κείμενο με τα πλεονεκτήματα του προϊόντος
- ⇒ να σμορφύνετε τη διαφήμισή σας με μια «ζωντανή» εικόνα σε έντονα χρώματα (θα μπορούσε να έχει κάποια σχέση και με τη σύντομη φράση-σλόγκαν)
- ⇒ να χρησιμοποιήσετε αρκετά σημεία στίξης (κυρίως ερωτηματικά, θαυμαστικά, απορωτησιακά), προστακτική (ή υποτακτική) έγκλιση και πολλά επίθετα στον συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό

Με τη συζήτηση για τη διαφήμιση και το πώς αυτή επηρεάζει τον καταναλωτή οι ομάδες των παιδιών κάνουν τη δική τους διαφήμιση-αφίσα, άσκηση 4 σελ. 59 του σχολικού βιβλίου.

Στις 16/1/2013 οι 4 ομάδες (1η, 2η 3η και 4η: βλ. πιο κάτω) στη σχολική αίθουσα των ΤΠΕ (βλ. συνοδευτικό υλικό) διαφημίζουν κάποιο από τα προϊόντα που δείχνει η εικόνα του βιβλίου τους. Χρησιμοποιούν εικόνες από το διαδίκτυο και με τον κειμενογράφο (Word) δημιουργούν κάτω από την εικόνα το διαφημιστικό κείμενο, που αποθηκεύουν σε μεταφερόμενη μονάδα. Επισημαίνεται ότι το κείμενο που θα γραφεί πρέπει να περιγράφει το προϊόν και να ενημερώνει τον καταναλωτή για τη χρήση του. Χρησιμοποιούνται επίθετα σε συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό, έγκλιση προστακτική ή υποτακτική και αρκετά σημεία στίξης.

Στις 17/1/2013 για μία διδακτική ώρα οι ομάδες προβάλλουν τη διαφήμιση τους στην αίθουσα διδασκαλίας, χρησιμοποιώντας τον υπολογιστή της τάξης, τον προτζέκτορα και το διαδραστικό πίνακα. Συζητούν στην ολομέλεια αν η διαφήμιση της κάθε ομάδας: **A.** Εξυπηρετεί το σκοπό της. **B.** Αν το κείμενο περιγράφει,

ενημερώνει για το προϊόν. Γ. Αν χρησιμοποιήθηκαν σημεία στίξης, επίθετα και γιατί. Δ. Ποια έγκλιση χρησιμοποιήθηκε και γιατί. Ε. Αν υπάρχει συνάφεια εικόνας-κειμένου-σλόγκαν.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

Για όλες τις ομάδες

- ✓ Μελετήστε το παρακάτω άρθρο για [τη σημασία του πρωινού](#).
- ✓ Ανοίξτε τον κειμενογράφο και σύμφωνα με τις προτάσεις που κάνει για ένα υγιεινό πρωινό, φτιάξτε τη δική σας συνταγή για ένα πρωινό ή ένα σνακ κατά το πρότυπο της συνταγής που μας δίνει το βιβλίο στη σελ. 48.
- ✓ Μην ξεχάσετε να χωρίσετε τη συνταγή σε δύο μέρη «Υλικά» και «Εκτέλεση». Τα υλικά διαχωρίστε τα με κουκίδες.
- ✓ Από τη γραμμή του μενού επιλέξτε Μορφή - Κουκίδες και διαλέξτε όποιον τύπο θέλετε.
- ✓ Αναζητήστε εικόνες από κάποια προϊόντα που χρησιμοποιήσατε και με αντιγραφή - επικόλληση στολίστε τη συνταγή σας.
- ✓ Παρουσιάστε την πρότασή σας στους συμμαθητές σας.

Φύλλο δραστηριοτήτων 1ης ομάδας

Η διατροφή της αρχαίας Ελλάδας

Ανοίξτε τη μηχανή αναζήτησης [Google](#). Πληκτρολογήστε διατροφή στην αρχαία Ελλάδα και πατήστε Enter. Πατήστε στην πρώτη επιλογή σας που είναι η Βικιπαίδεια. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο για τη διατροφή των αρχαίων Ελλήνων και ύστερα γράψτε ένα μικρό άρθρο με θέμα «Η διατροφή στην αρχαία Ελλάδα» απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς θα χαρακτηρίζατε τη διατροφή των αρχαίων Ελλήνων;
- Από πού αντλούμε πληροφορίες για τις διατροφικές τους συνήθειες;
- Ποια τρόφιμα αποτελούσαν τη βάση της διατροφής τους;
- Πώς τα χρησιμοποιούσαν;
- Ποια σκεύη χρησιμοποιούσαν και πώς ήταν ένα καθημερινό οικογενειακό τραπέζι;

Προσέξτε οι απαντήσεις σας να είναι σύντομες και σαφείς. Προσοχή στη διατύπωση.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

2^η ομάδα

Η διατροφή των Ελλήνων από την Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα

Αφού μεταβείτε στον παρακάτω [ιστότοπο](#), μελετήστε τις ενότητες ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ, ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ και γράψτε στο τετράδιό σας ένα μικρό άρθρο με θέμα: «Η διατροφή των Ελλήνων από την Τουρκοκρατία έως σήμερα».

Θα βοηθηθείτε από τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς τρέφονταν οι Έλληνες στα χρόνια της Τουρκοκρατίας;
- Ποιες αλλαγές έχουμε στη διατροφή μας με το πέρασμα των χρόνων;
- Ποιες είναι οι διατροφικές μας συνήθειες σήμερα;

Διαβάστε κι αυτό:

«Πρόχειρα και γρήγορα»: Οι διατροφικές στάσεις και συνήθειες των Νεοελλήνων έγιναν αρκετές φορές αντικείμενο έρευνας, αφού από αυτές πηγάζουν ποικίλα συμπεράσματα, για την ποιότητα ζωής. Η πιο πρόσφατη και μια από τις σημαντικότερες των τελευταίων χρόνων ήταν αυτή που διενήργησε η Public Issue/VPRC από τις 17 έως τις 25 Οκτωβρίου 2007 σε δείγμα 2.023 ατόμων, ηλικίας 15 ετών και άνω. Η έρευνα με τίτλο: «Διατροφικές στάσεις, αντιλήψεις και συνήθειες των Ελλήνων πολιτών», παρουσιάστηκε σε ειδική ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή για τη διατροφή και περιέχει πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα.

Από τα συμπεράσματα σταχυολογούμε τα ακόλουθα. Οι Έλληνες τρώνε κατά μέσον όρο 3,4 γεύματα την ημέρα, κυρίως πρωινό, μεσημεριανό ή βραδινό και περίπου 1,1 ενδιάμεσο γεύμα ημερησίως. Σχεδόν 4 στους 10 ερωτώμενους (38%) δηλώνουν ότι δεν τρώνε πρωινό. Το 21% των ερωτώμενων τρώει βραδινό μετά τις 10 μ.μ. ή και

αργότερα. Το 57% τρώει εκτός σπιτιού κατά μέσον όρο δύο ημέρες την εβδομάδα, ενώ όσοι συνηθίζουν να τρώνε εκτός σπιτιού προτιμούν σε ποσοστό 64% τις ταβέρνες και τις ψησταριές. Αλλά και το «σπιτικό» φαγητό, δεν είναι ακριβώς τέτοιο στις μέρες μας.

Σύμφωνα με την έρευνα της VPRC, ένας στους τρεις παραγγέλνει στο σπίτι ή στη δουλειά έτοιμο φαγητό απ' έξω, κατά μέσον όρο 1,8 φορές την εβδομάδα. Τα φαγητά που παραγγέλλονται συνήθως είναι σουβλάκια (64%) και πίτσες (42%). Σε άλλες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό του Ινστιτούτου Καταναλωτών (INKA) φαίνεται ότι ποσοστό άνω του 20% λαμβάνει καθημερινά ένα τουλάχιστον γεύμα εκτός σπιτιού, ενώ το ποσοστό αυτό τις μη εργάσιμες ημέρες διπλασιάζεται. Μάλιστα, τα παιδιά τρώνε σε εστιατόρια τύπου fast food σε ποσοστό 7% έως 42% τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα. Σημειώτεον η κατανάλωση έτοιμου φαγητού στην Ελλάδα αυξήθηκε από το 1984 μέχρι το 2000 κατά περίπου 1000%!

Όλα αυτά τα στατιστικά μεγέθη μιλούν εύγλωττα για τη στροφή που έχει συντελεστεί στην ελληνική κοινωνία τις τελευταίες δεκαετίες, από τα γεύματα εντός σπιτιού σε εκείνα εκτός σπιτιού. Οι συνέπειες αυτής της μεταβολής πλήττουν καταρχάς την υγεία. Τα γεύματα «απέξω» ή εκτός σπιτιού είναι σε γενικές γραμμές πλούσια σε θερμίδες, λίπη, αλάτι και ζάχαρη, ενώ την ίδια ώρα είναι φτωχά σε βιταμίνες και ιχνοστοιχεία. Συγχρόνως, συντελούν στην αποξένωση της οικογένειας και «κακομαθαίνουν» τα παιδιά, που συνηθίζουν -σε βαθμό εξάρτησης- σε έναν τρόπο διατροφής που συνήθως αποτελείται από ελάχιστα φρούτα και λαχανικά και ελάχιστες πρώτες ύλες.

(www.ethnos.gr 14/11/2012)

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

3η ομάδα

Μεσογειακή Διατροφή

Μεταβείτε στους παρακάτω ιστότοπους:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AE

[http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/\\$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement)

και μελετήστε τα σχετικά με τη μεσογειακή διατροφή. Στη συνέχεια γράψτε στο τετράδιό σας ένα άρθρο με θέμα «Μεσογειακή διατροφή», απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις.

- Τι εννοούμε με τον όρο *Μεσογειακή διατροφή*;
- Ποια είναι τα κύρια συστατικά της;
- Γιατί την συστήνουν οι επιστήμονες; Ποια τα οφέλη της μεσογειακής διατροφής;

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ΄

4η ομάδα

Οι διατροφικές συνήθειες στη Θράκη

Να μεταβείτε στον παρακάτω ιστότοπο

<http://users.sch.gr/deshourmou/ZOH/diatrofi.htm> και αφού μελετήσετε προσεκτικά τις διατροφικές συνήθειες των Θρακών, να γράψετε ένα άρθρο με θέμα «Η διατροφή στη Θράκη»

Θα σας βοηθήσουν οι παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιοι παράγοντες συντέλεσαν στη διαμόρφωση της θρακιώτικης κουζίνας;
- Ποια τρόφιμα αποτελούσαν τα κυριότερα συστατικά της παραδοσιακής θρακιώτικης κουζίνας; Πού αποθηκεύονταν;
- Αναφέρετε χαρακτηριστικά θρακιώτικα φαγητά καθώς και τον τρόπο παρασκευής τους.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο εφαρμόστηκε σε 4 ομάδες, γιατί η τάξη λειτουργεί με 4 ομάδες. Η αρχική πρόταση ήταν για 5 ομάδες αλλά αυτό σημαίνει αναδιάταξη ομάδων και αυτό δημιουργεί αναστάτωση και ανησυχίες στα παιδιά.

Για να είναι διαφορετικές οι εργασίες των ομάδων ο εκπαιδευτικός κατευθύνει τις ομάδες στις εργασίες τους και αυτό αφαιρεί τον αυθορμητισμό και την ελεύθερη δημιουργία. Τα παιδιά της τάξης έχουν συμμετέχει με εργασίες στο 4ο Μαθητικό Συνέδριο Πληροφορικής και παρακολουθούν μαθήματα πληροφορικής στον αντίστοιχο σχολικό όμιλο, για αυτό και έχουν αναπτυγμένες ικανότητες στη χρήση των ΤΠΕ. Ακόμη σε λίγο μέρες θα ετοιμάσουν τις παρουσιάσεις τους στο 5ο Μαθητικό Συνέδριο Πληροφορικής.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. <http://www.greeklanguage.gr/node/803> [07.10.2012].

Χατζησαββίδης, Σ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού*

γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές.
Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3_protobathmia_0.pdf